

Anlayarak Hızlı Okuma Teknikleri

Speed Reading Techniques with Understanding

ÖZET

İnsanlık tarihinin başlangıcına kadar okuma eyleminin başlangıcı gerçekleştirilebilir. Okumayı verimli hale getirerek verimli okuma yapılabilir, okuma bilgisine ve teknik bilgisine dayanır. Çok sayıda okur-yazar insan kelime kelime okuma ve dahili telaffuz gibi etkili okumayı engelleyebilir. Kötü okuma alışkanlıkları anlamayı ve okuma hızını da bozar. Bilinçli Okuyucu Profili Bu hem hızlı hem de tutuşu artırabilir. Bu konuda araştırma II.Dünya Savaşı'ndan sonra hızlı okuma kavramını ortaya attı. Daha hızlı ve daha kolay anlaşılmasını sağlamak için çeşitli teknik yöntemler geliştirilmiştir. Bu teknik, göz-beyin koordinasyonunu geliştirmeye dayanır.

Bazı kavramlar sadece bir süre için geçerlidir, bazıları ise insanlık var olduğu sürece varlığını sürdürür. Okuduğunu anlama ve anlama bunlardan biridir. Yazılı kullanımın başlamasıyla başlayan yazılı eserleri okuma ve anlama süreci günümüze kadar önemi artarak devam etmekte ve her geçen gün daha da artmaktadır. İçinde bulunduğumuz yüzyılda teknolojik gelişmeler gündelik hayatı ve iş hayatını hiç olmadığı kadar hızlı hale getirdi. Bilginin sürekli artan erişilebilirliğine rağmen üretilen bilgidaki katlanarak büyüme, okuma ve anlama ile ilgili yeni ihtiyaçları ortaya çıkarmıştır. Hızlı okuma tekniği de bu ihtiyaçtan doğmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hızlı okuma, okuma, anlama

ABSTRACT

The act of reading can be traced back to the beginning of human history. Efficient reading can be done by making reading productive, it is based on reading knowledge and technical knowledge. A large number of literate people may inhibit effective reading, such as word-by-word reading and internal pronunciation. Bad reading habits also impair comprehension and reading speed. Conscious Reader Profile This can increase both speed and retention. Research on this subject introduced the concept of speed reading after World War II. Various technical methods have been developed to make understanding faster and easier. This technique is based on improving eye-brain coordination.

Some concepts are valid only for a while, while others continue to exist as long as humanity exists. Reading comprehension and understanding is one of them. The process of reading and understanding written works, which started with the beginning of written use, continues to increase in importance until today and is increasing day by day. In this century, technological developments have made daily and business life faster than ever before. Despite the ever-increasing accessibility of information, the exponential growth in the information produced has revealed new needs for reading and understanding. The speed reading technique also emerged from this need.

Key Words: Speed reading, reading, comprehension

GİRİŞ

PROBLEM DURUMU

Okuyabilen, okuduğunu anlayan, anladığını ifade edebilen insan, akademik ve mesleki hayatında başarıya doğru önemli bir adım atmış demektir. Bu nedenle okumayı alışkanlık haline getirmek önemlidir. Çünkü "Okuma alışkanlığı, bilişsel yetenekler (bilimsel yetenek, sistematik düşünme vb.) ve duygusal yönler (iletişim, hoşgörü, güzellik vb.) açısından bireyi her zaman geliştirir." Hayatta olması ve üretim sürecine ve ekonomiye etkin bir şekilde katılması. Dolayısıyla okuma alışkanlığı sadece birey için değil toplumsal hayatın işleyişi ve gelişimi için de önemlidir" (Karatay, 2018). Bir kişinin sesli okumayı alışkanlık haline getirmesinin birçok yolu vardır. Okumayı alışkanlık haline getirmek için: "Okulda okuma dersi yaptırın, kitap kulüpleri ve sınıf kütüphaneleri kurun, öğretmenlerin öğrencilerin ilgisini çekmesini sağlayın, sınıfa seviyelerine uygun kitaplarla gelin, kütüphaneyi ziyaret edin. Yapın, okula devam edin..." Kitap fuarlar, ünlü yazarlarla söyleşiler,

Efser Çağlarca¹
Mustafa Selçuk Dandır²
Ferdi Altın³
Murat Düzgün⁴
Hatice Nilay Keskin⁵
Bayram Matr⁶

How to Cite This Article

Çağlarca, E., Dandır, M. S., Altın, F., Düzgün, M., Keskin, H. N. & Matr, B. (2023). "Anlayarak Hızlı Okuma Teknikleri", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 9(76): 4980-4987. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/smryj.73011>

Arrival: 13 August 2023
Published: 25 October 2023

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Görsel Sanatlar resim öğretmeni, Hüseyin Rahmi Gürpınar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul, Türkiye

² Okul müdürü, Borsa İstanbul OrtaokuluBeylikdüzü, İstanbul, Türkiye

³ Okul müdürü, Siteler Ortaokulu, Esenyurt, İstanbul, Türkiye

⁴ Müdür Yardımcısı, Zile Borsa İstanbul Anadolu Lisesi, Tokat, Türkiye

⁵ Uzman Öğretmen, Zile Borsa İstanbul Anadolu Lisesi, Tokat, Türkiye

⁶ Müdür Yardımcısı, Zile Borsa İstanbul Anadolu Lisesi, Tokat, Türkiye

kitap imza günlerine katılmak, öğretmenlerin kitap okuma alışkanlığını geliştirmek için yapabileceklerinden sadece birkaçı”(Karatay, Külah, Kaya, 2020).

Dakikada okunan kelime sayısının sistematik ve dengeli bir şekilde arttırılmasını esas alan hızlı okuma teknikleri, günümüz sosyal hayatında her birey için vazgeçilmez bir özellik haline gelmiştir. Çünkü bugün insanların toplumda değerli bir konum elde etmek için birçok yeni beceri öğrenmesi gerekiyor, örneğin: Bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, bilgi ve iletişim teknolojileri bilgisi, geleneksel bilgi. Bu beceriler, küreselleşmenin yarattığı rekabet ortamında bireysel ve toplumsal düzeyde rekabetçi öncüler olabilmek için gereklidir. Araştırmalar (Dedebali, 2012; Bozan, 2014; Soysal, 2015) yavaş okumanın anlamının önündeki en büyük engellerden biri olduğunu ve okuma hızındaki hafif bir artışın anlamayı iyileştirdiğini göstermiştir. Özellikle sosyal medyadaki bazı hikayeler okuma hızı sorununu abartsa da eğitilmiş bireyler yine de okuma hızlarını ve anlamalarını geliştirebilirler. Bu sayede yavaş okumaya düşmeden daha hızlı ve anlamlı okuyucular yetiştirmemizi ve başarılı okuma alışkanlıkları geliştirmemizi sağlayabiliriz.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; okuma ve okuduğunu anlama bağlamında anlayarak hızlı okuma tekniklerine yönelik genel bir çerçeve çizmek, anlayarak hızlı okuma çalışmalarında hangi tekniklerin kullanıldığına yönelik açıklamalar yapmaktır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Okuma

TDK'ya (2021) göre okuma, “bir metni oluşturan harf ve işaretlere bakmak ve bunları çözümlmek veya telaffuz etmek; yazılı bir metnin ne iletmek istediğini öğrenin; bir şeyin anlamını deşifre etmek; bir anlamı, gizli bir duyguyu belli işaretlerle anlamak, kavramak. (TDK, Çağdaş Türkçe Sözlüğü). Tanımdan hareketle okumanın sadece yazılan sözün kodlarını çözmek değil, aynı zamanda yazının iletmek istediği açık ya da örtük mesajı da anlamak olduğu anlaşılmaktadır. Ancak çeşitli tanımlarla okumanın, çeşitli bileşenlerin anlama ile iç içe geçtiği bir süreç olarak ifade edildiği düşünülmektedir. Aytaş (2005) okumanın beş duyu organının belirli hareketlerini ve zihnin anlamlandırma çabasını içeren karmaşık bir süreç olduğunu söylerken, Güneş (2009) okumanın sadece anlamaya yönelik bir süreç olmadığını söyler. Cümlelerin anlamı, ancak görme, kavrama ve hafıza dahil olmak üzere üst düzey öğrenme gerektirir. Okumak için kelimenin anlamını bilmek kadar, onu anlamak, özümsemek, zihinde inşa etmek, aralarındaki ilişkileri kurmak ve yargılarda bulunmak gerektiğini söyledi. Yazılı bir işareti önce görüp sonra yorumladığımız gibi, kulak, deri, dil vb. için de aynı işlem geçerlidir. Aynıısı gelen hisler için de geçerli. Ancak okumak, yazılı işaretlerin anlamını anlamaktan daha fazlasıdır. Daha geniş anlamda okumak, bilişsel alanı yaşamla bütünleştirir” (Şahan, 2011).

Okuma, bilgi edinmenin temeli ve dil becerilerinin önemli bir parçasıdır. Okuma dört temel beceriyi anlama düzeyindedir ve bu yönüyle iletişimin önemli bir unsurudur. Özdemir'e (2005) göre okuma, “duyu organlarımız aracılığıyla bize gelen sözcükleri algılamak, anlamak ve anlam açısından yorumlamaktır. Zihinsel ve entelektüel bir eylemdir. Basılı ve yazılı sembollerle bir iletişim faaliyetinde bulunmaktır. Bu nedenle okuma, kopyalanmış sembollerin geleneksel bir yorumu değildir; Hazırlık, mevcut deneyimler, kültürel kaynaklar ve fikirler gibi birçok faktörü içeren bir süreçtir. “Okuma, birçok kişi tarafından farklı yönleri dikkate alınarak farklı şekillerde tanımlanmıştır. Bu tanımların farklı olmasının nedeni, okuma eyleminin görünmez bir zihinsel süreç olmasıdır. Kısaca okuyun; Anlam oluşturma, yazılı göstergeleri anlama ve yorumlama eylemidir” (Kurudayıoğlu, 2011).

"Normalde tat ile öğrendiklerimizin %1'ini, dokunma ile %1,5'ini, koku alma ile %3,5'ini, işitme ve görme ile %5'ini alırız. Bu sonuçlara göre okumanın göze ve kulağa hitap ettiği, sahip olduğu ortaya çıkmıştır. öğrenmede önemli bir rol oynamaktadır (Aytaş, 2005).Bu anlamda “okuma dili anlama açısından en etkili öğrenme araçlarından biridir” (Sallabaş, 2008) Okumak, insan kalitesini değerlendirmede önemli bir adımdır. bilgi edinme ve kültürlenme yoluyla yaşam. Bu nedenle bir öğretim ortamında okuma becerisini geliştirmek için yapılması gereken her türlü çalışma değerlidir. "Okuma, bireysel aydınlanma yoluyla toplumsal aydınlanmaya önemli bir adım olduğu için titizlikle çalışılması gereken bir alandır. Okuma alanındaki çalışmalar, araştırmaların aydınlatılması açısından önemlidir. alana yeni ve yeni katkılar sağlar" (Soysal, 2015). "Okuma eylemi şöyle gerçekleşir:

Gözler metni soldan sağa tarar; belirli zamanlarda dur; Bu duraklamalar sırasında gördüğü parçanın tıpkı bir kamera gibi fotoğrafını çeker ve beyne gönderir. Beyin ayrıca önceden öğrenilen sembolleri deşifre eder, bir araya getirir ve fikir üretir”.

Okuduğunu Anlama

Okumanın temel amacı, kafanızda yazılanları anlamlandırmaktır. “Okuma sadece dublaj işi değil, aynı zamanda entelektüel beceri gerektiren bir meslektir. Okuma nasıl harflerden, kelimelerden, cümlelerden ve bazen de görsellerden bağımsız düşünülemezse, anlam, yorumlama ve içselleştirmeden bağımsız düşünülmemelidir” (Benzer ve Bozkurt, 2020). Temizkan'a (2009) göre okumanın temel amacı anlamayı sağlamaktır. Yazar, metinde okuyucuya bir mesaj iletmeye çalışır. Okur da yazarın vermek istediği mesajı önceki deneyimlerinden yola çıkarak anlamak ister. Dolayısıyla anlayış, okuyucunun eski bilgileri ile yazarın sunduğu bilgiler karşılaştırılarak eski ve yeni arasında bir bütünlük kurulmasıdır. Okumak asıl amacına anlamakla ulaşır. “Okuduğunu anlama sadece bir edinim süreci değildir, okuyucunun arka plan bilgilerini tanımlayabildiği, tahminlerde bulunabildiği ve çıkarımlarda bulunabildiği, okuyucunun bakış açısını tartışıp gerçekleştirebildiği karmaşık bir süreci ifade eder.yazar” (Aritonang, Lasmana ve Kurnia, 2018).

Sesli veya sessiz okuyarak alınan bilgilerin, hafızada kayıtlı mevcut bilgilerle karşılaştırılması ve kaydedilmesi anlamayı oluşturur. Sağlıklı okumanın ulaşması gereken en önemli noktalardan biri de anlamadır. Okuduğunu anlama, okuduğumuz metinlerde karşılaştığımız bilgileri anlamaktır. Okuma sürecinin başarısı, metnin anlamamız gereken kısımlarını anlama kalitemizle ilgilidir. Kıroğlu'na (2002) göre okuma, beceri temelli bilişsel bir kazanım, yani metinde yer alan bilgileri görsel olarak algılama ve metni anlamlandırma becerisidir. Metinde yer alan bilgilerin görsel olarak algılanması, okuma sürecinin yalnızca ilk adımıdır. Metindeki bilgiler yakalanmazsa bütünlüğü ve olgunluğu beklenemez.

Bu sadece telif hakkıyla ilgili değil, zihinsel çeviklik gerektiren bir meslek olacak. Harf, kelime ve cümlelerin yanı sıra görsel ve sembollerin bulunmaması okumayı anlamdan, yorumdan, içselleştirmeden bağımsız kılmamalıdır. Temizkan'ın (2009) belirttiği gibi okumanın temel amacı anlamayı sağlamaktır. Yazar metinde okuyucuya bir mesaj iletmeyi amaçlamaktadır. Yazarın vermek istediği mesaj, okuyucuyu daha önceki deneyimleriyle ilgilendirdiği için endişelendirmektedir. Dolayısıyla anlama, yazarın bilgilerini önceki bilgileriyle karşılaştırarak eski ve yeni arasındaki ilişkiyi kurmayı içerir. Anlamak okumanın en önemli unsurudur. Yazarlara göre okuduğunu anlama, yalnızca bilgi edinme süreci değil, aynı zamanda arka plan bilgisini belirlemeyi ve kendi bakış açısını tartışırken tahminlerde bulunmayı veya çıkarımlarda bulunmayı da içerir.

Sesli veya sessiz okuyarak elde edilen bilgilerin hafızadaki mevcut bilgilerle karşılaştırılması ve kaydedilmesi bir anlama aracıdır. Anlamak, sağlıklı okumanın önemli bir unsurudur. Neden? Okuduğumuzu anlama işlemine okuduğunu anlama denir. Metnin belirli bölümlerini anlama konusundaki anlayışımızın kalitesi, herhangi bir okumanın başarısı için çok önemlidir. Krolu (2002) okumanın metni görselleştirmeyi ve anlamayı içeren bilişsel bir beceri edinme süreci olduğunu öne sürmektedir. Okuma süreci, metindeki bilgilerin görsel temsilinin gözlemlenmesiyle tanınmasıyla başlar. Bilgi yakalanmadığı takdirde metnin bütünlüğü ve olgunluğu belirsizdir. Okuma sürecinin anlamaya götürmemesi, okumanın gerçek olduğu anlamına gelmez. Çakıcı (2005) bir metnin anlaşılmasının bireyin geçmiş yaşamlarından elde ettiği bilgilerle sağlandığını belirtmektedir. Bu durumda, okuma yoluyla elde edilen yeni bilgiler, daha önce zihinde edinilen bilgilerle birleşerek daha büyük kalıplar oluşturur. Bu sayede okuyucu kavramlar, olgular, nesnelere ve olgular hakkında daha fazla bilgiye sahip olur. Yeni bilgileri daha kolay öğrenir ve bilgilerini geliştirir. Hayat boyu süren bir süreçtir.

Araştırmalar, okuduğunu anlamamanın, metnin okuyucuya iletmek istediği mesajı analiz ve sentez aşamalarından geçerek anlamayı içeren bir süreç olduğunu (Temizkan, 2008; Yılmaz, 2008; Erdağı Toksun, 2015; Aktaş ve Bayram, 2018) göstermektedir. , anlama sürecinde ön bilgileri harekete geçirerek. Değerlendirme yoluyla yeni anlamların ortaya çıkarılması gerektiğini iddia ederler. Özdemir (2005) okuma kavramının üç farklı yönünün olduğunu öne sürer: Birincisi, bireyin temel okuma becerisi yani yazılı ya da matbu kağıda aktarılan sözlü ya da işitsel olarak deşifre etme becerisi; alışılmış okuma ikinci aşamadır; üçüncü ve son adımın eleştirel okuma olduğunu gösterir. Bu anlamda okumanın sadece var olan kodları deşifre etmekten ziyade bireylerin sahip olması gereken önemli bir alışkanlık olduğu ve okuma kalitesini yükselterek eleştirel bir okuyucu haline gelmesinin önemli olduğu söylenebilir. Altunay (2000) okumanın bilgi edinmenin en önemli yollarından biri olduğunu ve özellikle çağımızda okumanın ve okuduğunu anlamamanın bilgi üretme ve yeniden üretme yolundaki en önemli adımlardan biri olduğunu savunmaktadır. Okuduğunu anlamamanın en önemli kişisel faydalarından biri akademik başarıya katkısıdır. Bir bireyin okuduğunu anlaması, sadece anadili derslerinde değil, öğretmenlik hayatı boyunca alacağı tüm derslerde başarıya doğru önemli bir adım atmış demektir. Birçok çalışmada okuduğunu anlama tüm sınıflarda (Albayrak, 2001; Dönmez ve Yazıcı, 2006; Kutlu vd., 2011; Bayat vd., 2014) başarıyı artırırken, okuduğunu okumayan öğrenciler (Bloom, 1995) ; Sidekli, 2005; Yılmaz, 2008) sınıf başarısızlıklarını bildirmiştir.

Hızlı Okuma

Hızlı okuma teknikleri, sürekli değişen sosyal hayata uyum sağlayabilen yetenekli bireyler için önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir. "Gelişmekte olan ülkelerdeki durum nedeniyle yeni çağda insanlar belirli vasıflar kazanmak zorunda kaldılar. Hızlı ve etkili okuyabilmek de bu vasıflardan biri. Bunun sonucunda insanlar daha hızlı ve etkili okuyabilmek için bilimsel araştırmalara yöneldiler." (Dedeabalı, 2008).

"Hızlı okuma teknikleri", gözün görme alanını ve zihnin algılama hızını artırarak anlam kaybetmeden dakikada okunabilen kelime sayısını kademeli olarak artıran bir dizi çalışmadır. Hızlı okuma pratiğine gözlerinizi yukarı, aşağı, sola, sağa ve her ikisine de çapraz olarak hareket ettirerek başlayabilirsiniz, böylece yazarken gözlerinizle daha kasıtlı sıçramalar yapabilirsiniz. Bu çalışmalar, daha hızlı kelime tanımayı izleyen ve göz-beyin koordinasyonunu sağlamaya çalışan başkaları tarafından desteklenmektedir. Araştırmalar, birim zamanda daha fazla kelimenin beyne kolaydan zora, basitten karmaşığa yönlendirildiğini gösteriyor. Bu şekilde hızlı okuma araştırmaları başladıktan sonra hızlı okuma yöntemleri ile ilgili araştırmalar yapılacaktır. Bu, yavaş okuma alışkanlığını bırakmış, hangi cümleleri, ne zaman ve ne kadar hızlı okuyacağını bilen, hızlı okumayı günlük rutininin bir parçası haline getirmiş kişiler için mümkündür. Hızlı okuma araştırması, artan okuma hızını destekleyen anlama düzeylerini gerektirir. Çalışmalarınızda sadece okuma hızına odaklanırsanız anlamlandırma adımı kaçırabilirsiniz. Anlama seviyeniz, okuma hızınızdaki sistematik bir gelişme ile el ele gitmelidir.

Anlayarak Hızlı Okuma

Demir ve Demir (2012) hızlı okumanın anlamını kaybetmeden aynı anda daha fazla kelime okumak anlamına geldiğini belirtmektedir.. Kayalan (2003) hızlı okumanın genellikle dakikada okunan kelimelere odaklandığını belirtmekle birlikte bu yanlış bir izlenimdir. Çünkü hızlı okuma aynı zamanda etkili okumadır. Ancak hızlı okuma tekniklerinde hız önemli bir faktör iken, okuduğunu anlama da önemli bir faktördür. Okuma hızı kadar önemli, yoksa kolay Kendi hızınızdan hızlı okumanın işe yaramadığını anlattı. Hızlı okuma egzersizleri, sessizce okuyarak ve kelimelerin zihninizde söylenmesini engelleyerek yapılır. Hızlı okumada göz, tıpkı bir tarayıcı gibi sadece kelimeleri görür ve dışarıdan veya içeriden sesler olmadan doğrudan kelimeleri tanımaya çalışır. Hızlı okuma, sözcüklere tek tek bakmak yerine sürekli olarak ikili veya üçlü bloklar halinde okumaktır. Zaman içinde tüm cümleleri veya paragrafları da inceleyebilirsiniz. Bu noktada gözleriniz sanki kelimelerin ve deyimlerin fotoğraflarını çekiyor ve görüntüleri beyninize gönderiyor gibi hareket ediyor. Fotoğraflan kelime dizileri de beynin görme merkezinde anlamlandırılır. (Karaeloğlu, 2011).

"Hızlı okuma, bir kişinin teknik, psikolojik ve fizyolojik yeteneklerle okuma alanında alabileceği en yüksek puandır. Hızlı okuma, bir cümlenin anlamını okumaktır. yapmaktır" (Küçük, 2012). Aynı yazar hızlı okuma tekniklerinden şu şekilde bahseder:

- ✓ "Hızlı okuma, kişinin hangi metnin, hangi hızda ve ne şekilde okuduğunu en iyi ve kalıcı şekilde anlamasına olanak tanıyan bilgi ve becerilerin edinilmesi anlamına gelir." • Hızlı okuma, bireyin etkili öğrenme yöntemlerinin analiz edilerek belirlenmesi ve buna göre okuma stiline belirlenmesidir.
- ✓ Hızlı okuma, okuduğunuz metne en fazla dikkat ve kavrayış veren okumadır.
- ✓ Hızlı okuma, okuma sürecinden elde edilen faydaları en üst düzeye çıkarmak için okuma sürecini etkileyen tüm faktörlerin ayrı ayrı ele alındığı bir durumdur.
- ✓ Hızlı okuma, çağın gelişimini tüm okumalarımıza uyarlayarak mümkün kılan bir okuma pratiğidir.
- ✓ Daha hızlı okuyun. arzular, inançlar, yetenekler, ihtiyaçlar, (Küçük, 2012).

Anlayarak Hızlı Okuma Çalışmalarında Kullanılan Teknikler

Anlayarak hızlı okuma tekniklerinin tanıtılması, okuma hızınızı ve anlamınızı kademeli olarak geliştirecektir. Bu dönemde okuma hızını ve anlamayı uygun şekilde kontrol etmek gerekir. Bireysel. İlgi, istek ve ihtiyaçlarına göre bazı hızlı okuma tekniklerini öğrenip uygularlarsa hızlı okuma teknikleri eğitimi amacına ulaşacaktır. Hızlı okuma tekniklerini uygulamaya başlayan kişiler, eski okuma alışkanlıkları nedeniyle öğrenmenin ilk aşamalarında zorluklarla karşılaşabilirler. Ancak sistematik araştırmalarla eski okuma alışkanlıklarından kurtularak okuma hızınızı büyük ölçüde artırabilirsiniz. Hızlı okuma çalışmaları, bireylerin öğrenmesi gereken tam ve seçici okumaya dayalı skimming (tarayıcı, skimming) ve tarama (coğrafi) tekniklerini tanımlar.

Tam Okuma

"Hızlı okuma iki türdür: tam okuma ve seçmeli okuma. Tam okuma, hızlı okuma becerisinin temelini oluşturur" (Güneş, 2009). Hızlı okumanın odak noktası, dakikada okunan kelime sayısını sistematik olarak

artırmak olduğundan, hızlı okuma eğitiminin odak noktası tam okumadır. Küçük (2012) tam okumanın, bir metnin tüm bölümlerinin eşit değerinde olduğu ve okuma sırasında her kelimeye eşit süre verildiği, günlük hayatta kullanılan okuma türü olduğunu belirtmektedir. Bu yöntemi kullanmanın zaman kaybı olduğunu söyledi.

Yoğun okumada metindeki her kelimeyi okumak önemlidir. Normal okumadan farkı, yavaş okumaya müdahale eden hızlı okuma teknikleri olmaksızın metnin hızlı ve anlamlı bir şekilde okunmasıdır. Tam bir okuma, metni ayrıntılı olarak incelemenize, yorumlar ve sonuçlar çıkarmanıza ve metnin bir özetini çıkarmanıza olanak tanır. Eksiksiz okuma yöntemi, bir metni gözden geçirmekle başlar, derinlemesine okumaya devam eder ve bu süreçte yer alan zihinsel süreçler aracılığıyla metnin yapısını, konusunu, ana ve yardımcı fikirleri ve ilişkilerini anlar. Diğer metinler de anlaşılır.

Seçmeli Okuma

“Bilginin arttığı ve eğitimin hızla ilerlediği bu çağda, bilgi için sürekli kitap okumak zorunludur. Ancak okumak için kısıtlı zamanım var. Görev, seçici bir şekilde okumak ve okumaya seçilenlerin ana fikirlerini yakalamaktır” (Kayalan, 2007). Seçici okuma, tam metin okuma gibi tüm metni okumanıza izin vermez.

"Seçmeli okuma, hızlı bir şekilde okumak ve anlamak için bir pasajı okurken metnin önemli kısımlarını arama, bulma ve seçme pratiğidir. Bu yöntem, metnin ayrıntılarına girmeden büyük resmi görmenizi ve ana fikri bulmanızı sağlar. fikir, ardından ek bilgilere geçin (Pazar 2009). Yoğun okumada tam okumada olduğu gibi metnin tamamını okumak yerine metnin bir kısmını atlayıp okumaya devam edersiniz. Ancak bu rastgele bir seçim değildir ve okuyucular hangi bölümleri atlayacaklarını ve hangilerini okuyacaklarını bilmelidir. Günümüz toplumunda yaygın olarak kullanılan seçici okuma yöntemleri ağırlıklı olarak cep telefonları, tabletler ve bilgisayar ekranı okumalarda kullanılmaktadır. Cep telefonlarının, tabletlerin ve bilgisayarların gün boyunca hem iş hem de kişisel amaçlarla sürekli olarak kullanılması, çoğu seçici okuma olan ekran okumanın benimsenmesine yol açmıştır. Bireyler, günlük hayatın koşuşturmacasında okumaları gereken her şeyi okumak yerine metnin belirli bölümlerini okudukları seçici okuma yöntemlerinden yararlanırlar. Seçici okuma yöntemleri, göz gezdirme (tarama, tarama) ve tarama (bulma) tekniklerini kullanır. Bu iki teknik süreç olarak benzer görünse de aslında ayrıdır. Bununla birlikte, her iki teknik de sadece metne bakmanın ötesinde bazı işlemlere sahiptir. İlk olarak, okuyucuların ilgili materyali neden okuduklarını bilmeleri gerekir. Bu, okumaya devam etmek için hangi tekniğin kullanılacağına karar vermek için önemlidir. Her iki durumda da paketi olduğu gibi okumak zorunda değilsiniz.

Kaymağını Alma (Göz Gezdirme, Göz Atma) Tekniği

Kaymağını alma tekniği sütün en verimli kısmı olan üst kısmın çıkarılmasından gelir. Bu durum okuma ile ilgili ise metnin en önemli kısımlarını okumak demektir. Metnin ayrıntılarına odaklanmak yerine yazılanların özünü yakalamayı amaçlayan bu teknik, metnin temel bilgilerine hızlıca ulaşmanızı sağlar. "Tarama, belirli bir malzeme hakkında genel bilgi elde etmek için önceden seçilmiş bölümleri arama süreci olarak tanımlanabilir" (Buzan, 2010). Kitap, rapor gibi uzun metinleri araştırıp içeriğini anlama yöntemine 'arama' denir. Bir kitapçıda kitap karıştırırken, bir raporun içeriğini anlamak için kitap okurken veya birkaç günde okunacak uzun bir belge okurken bu yöntemi kullanmalısınız. (Türkkan & Türkkan, 2012).

Gözden geçirme, öğrencilerinize bir metindeki ana fikirleri belirlemelerine yardımcı olmak için öğretebileceğiniz bir tekniktir. Bununla birlikte, bunun tam bir okuma olmadığını netleştirmek için bu yöntemi okuma ile ilişkilendirmek önemlidir. Aslında, tam bir okumadan 3-4 kat daha hızlıdır. "Bu okuma stilinde en önemli şeyler (1) metnin özünü hızlı bir şekilde bulmak, (2) önemli metinlerin tam metnini okumak ve (3) ayrıntılı metinleri hızlı bir şekilde aktarmaktır." (Lusen, 2012). Gözden geçirme teknikleri genellikle metni çok hızlı bir şekilde gözden geçirmek için kullanılır. "Okuduğunuz materyal hakkında bilgi edinmenin hızlı bir yoludur. Bu okuma sayesinde yazarın konularını, fikirlerini ve hedeflerini belirleyebilirsiniz" (Dilligil, 2004). Bu teknik genellikle gazete ve dergi makalelerini, iş raporlarını ve uzun makaleleri okurken kullanılır. Okuyucular bu tekniği, zaman sınırlı olduğunda veya bir makalenin veya kitabın ayrıntılarından çok genel fikri anlamaları gerektiğinde kullanırlar. Gözden geçirme tekniklerini kullanmak, metnin belirli bölümlerini gelişigüzel bir şekilde atlamaz. Bu teknikteki en önemli adımlardan biri, metnin hangi bölümlerinin atlanıp hangilerinin okunacağını netleştirilmesidir. Bu sayede daha kısa sürede daha fazla bilgi elde etmek mümkün hale gelmektedir.

Gözden geçirme teknikleri, okuyucuların söz konusu metni okuyup okumamaya karar vermelerine yardımcı olur. Gözden geçirme teknikleri, metnin ilginç kısımlarını belirlemek, metne genel bir bakış elde etmek ve metinle ilgili olası soruları yanıtlamak için kullanılır. Yani gözden geçirme tekniği sadece metin aramak değil, tam tersine metni dikkatle incelemektir. bu teknik. Uzun metinler, makaleler, raporlar vb. Metnin tamamını

okumadan önce, size metnin genel bir özetini vermeme izin verin. Gözden geçirme teknikleri, bir konu veya bir konu hakkında belirli bir bilgi ararken veya bir soru veya acil cevap talebi için kullanılır. Gözden geçirme teknikleri, metnin ilk ve son paragraflarını, başlıklarını, alt başlıklarını ve yorum bölümlerini okumayı içerir. Bu nedenle, büyük miktarda okuma materyalini bitirmeniz gerektiğinde veya hızlı okuma gerektiren bir görevle meşgul olduğunuzda göz gezdirme teknikleri kullanılır. Gözden geçirme, bireylerin bir metin parçasının amaçlarına ulaşip ulaşamayacağını belirlemektir. Kaymağını alma, bireylerin bir metnin onların amacına hizmet edebilecek bir metin olup olmadığını belirlemek istediklerinde kullanabilecekleri bir tekniktir.

Tarama Tekniği (Yerini Bulma Tekniği)

Belirli bilgileri aramaları gerekiyorsa, okuyucuların tüm metni okumasına gerek yoktur. Bunun yerine, ihtiyacınız olan bilgileri bulmak için tarama yapabilirsiniz. Nutall (1996), taramanın belirli bilgiler için hızlı bir şekilde metin aramaktan oluştuğunu açıkladı. Bu nedenle, tarama teknolojisi metindeki belirli bilgileri bulmayı amaçlar. Bu, belirli bir konuya odaklanırken veya sorulara cevap ararken kullanılan seçici bir okuma yöntemidir. Gözden geçirme tekniğinin aksine, metnin önemli kısımlarını okumak yerine, metin içindeki aranan kelimeleri veya aranan bölümleri tarar ve bulur. “Nasıl yapılacağını öğrenmeden çoğu zaman kendimiz yapıyoruz” (Türkkan ve Türkkan, 2012). Tam bir okuma yapılmadığından, tarama en iyi şekilde okuma yerine görüntüleme olarak tanımlanır. Bu teknoloji ile gözler, metindeki her kelimeyi taramak için tarayıcı cihazının mantığını takip eder. Bu nedenle tarama teknolojisi, metnin herhangi bir bölümünü atlamadan her kelimeyi kontrol etmenizi sağlar. Tarama tekniğini kullanarak, gözlerinizi metin üzerinde yukarıdan aşağıya hızlıca hareket ettirirsiniz. Metindeki tüm kelimeler görüntülenir, ancak okuma yalnızca aranan kelime veya kelime öbeği bulunursa yapılır. Bu teknoloji haritaları, sözlükleri, adres listelerini, telefon numaralarını ve isimleri taramak için kullanılır. Ayrıca, bu tekniğin kapsamı tarih, yıl, isim ve adım sayısı gibi belirli bilgileri hızlı bir şekilde bulmaktır (Yusuf ve diğerleri, 2007).

Okuyucular genellikle tam olarak ne aradıklarını bilerek aramalarına başlarlar. Bu tekniğin bir örneği, bir isim listesine dahil edilecek bir isim ararken her kelimeyi kontrol etmek ve sadece aradığınız ismi bularak okumaktır.

Okuyucuların ihtiyaç duydukları içeriği bulmak için pek çok makaleyi ve kitabı gözden geçirmek zorunda kaldıkları araştırma yazarlığında tarama çok önemlidir. “Tarama doğal bir yetenektir.” Günlük hayatımızda 'a' noktasından 'b' noktasına hareket ederken sürekli olarak tarama yapıyor, yiyecek, insan, tehlikeli şeyler ve ilginç nesnelere arıyoruz. Okumada tarama, pratikle hızla gelişen bir beceridir” (Buzan, 2010). Okuyucuların zaman kaybetmeden belirli bilgileri bulmasını kolaylaştıran bir tarama tekniği üç adımdan oluşur:

Aradığınız anahtar kelimeleri belirleyin, bu kelimelerden sonraki metni tarayın ve aradığınız bilgiyi sağlayıp sağlamadıklarını görmek için etraflarındaki cümleleri okuyun.

Grallet'e (1986) göre, hem gözden geçirme hem de tarama, hızlı ve verimli okuma için gerekli olan özel okuma teknikleridir. Gözden geçirme, metne genel bir bakış gerektiren ve taramanın aksine doğru okuma becerilerini içeren daha kapsamlı bir etkinliktir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Okumak, insanın bilgi ve kültür edindiği en önemli alanlardan biridir. Okuyan insan, okuduğunu anlar ve anladığını uygun şekilde ifade eder. Bu nitelikler, öğrencilerin akademisyenler ve iş dünyasında önemli pozisyonlarda bulunmalarını sağlar. İlkokulda temel düzeyde okumayı öğrendikten sonra okumayı alışkanlık haline getirmek önemlidir. Bu sayede okumak, yaşam boyu öğrenmenin bir parçası haline gelir ve okumanın size sağladığı olumlu katkılardan sürekli olarak yararlanabilirsiniz. Okumanın bir diğer önemli yönü de okurken tam anlamı iletmektir. İyi bir okumanın varması gereken nokta anlamsal adımdır. Çünkü anlamadan okumak doğru okuma değildir.

Anlayarak ızlı okuma becerisi eğitimi, düzenli bir ritimde okumanın başarılmasında ve yeterli anlamın iletilmesinde büyük rol oynar. Araştırmalar (Dedebali, 2008; Bozan, 2012; Soysal, 2015) hızlı okuma becerisi eğitimi ile okuma hızını artırmanın anlama üzerinde olumlu etkisi olduğunu göstermiştir. Okumanın ve okuduğunu anlamının yararları olduğu için, sınıf ortamındaki herkes hızlı okuma becerileri eğitiminden yararlanabilir ve hem bireysel hem de bireysel olarak toplumun iyileştirilmesine katkıda bulunabilir. Ancak hızlı okuma teknikleri eğitimi, bireyin okuma hızının artmasına yardımcı olduğu gibi, hangi durumda hangi tekniğin kullanılacağı gibi alanlarda da yeterliliğini destekler. Her metin hızlı okunmadığı gibi hızlı okunabilen her metin de aynı hız ve teknikle okunamaz. Bunun için hızlı okuma eğitimi almış kişilerin hangi metni, ne zaman ve hızda okuyacakları ve bu arada hangi hızlı okuma yöntem ve tekniklerini kullanacakları konusunda bilgi sahibi olmaları gerekir. Bunun yanı sıra teknolojinin gelişmesi geleneksel okuma kültürünü de etkilemekte ve bireyler daha çok basılı kitap, tablet, telefon, bilgisayar gibi cihazlar aracılığıyla kitap

okumaktadır. Bu okumalarda genellikle navigasyon ve tarama teknikleri kullanılmaktadır ancak bireylerin bu tekniklerin kullanımından habersiz olması ve bu teknikleri gelişigüzel ve bilinçsiz bir şekilde kullanması etkili okumayı engellemektedir. Teknik yardım kullanarak okuma verimliliğini en üst düzeye çıkarmak için, okul okuma eğitimi veren okullar erken yaştaki öğrencilere okuma verimliliğini artırmak için doğrulama ve tarama teknikleri öğretilmelidir.

KAYNAKÇA

Aktaş, E. ve Bayram, B. (2018). Türkçe öğretiminde okuduğunu anlama stratejilerinin kullanımı üzerine bir inceleme. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(3), 1401-1414.

Albayrak, M. (2001). *İlköğretim okullarının I. kademesinden II. kademesine geçişte matematik eğitimi ile ilgili ortaya çıkan problemler*. IV. Fen Bilimleri Eğitimi Kongresi, M. E. Basım Evi, s. 513-517.

Altunay, U. (2000). *Ön örgütleyicilerin ve öğrenci tutumlarının İngilizce ironik metinlerin anlaşılması üzerine etkileri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Aritonang, I. R., Lasmana, S., and Kurnia, D. (2018). The analysis of skimming and scanning technique to improve students in teaching reading comprehension. *Professional Journal of English Education*, 1(2), 101-106.

Aytaş, G. (2005). Okuma Eğitimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(4) 461-470.

Bayat, N., Şekercioğlu, G. ve Bakır S. (2014). Okuduğunu anlama ve fen başarısı arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 457-466.

Benzer, A. ve Bozkurt, B. (2020). Okuma stratejileri öğretiminin ortaokul öğrencilerinin okuduğunu anlama başarılarına etkisi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 6(1), 1-29.

Bloom, B. (1995). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme* (2. Baskı). (Çeviren: Durmuş Ali Özçelik). Ankara: Millî Eğitim Basımevi.

Bozan, A. (2012). *Hızlı okuma eğitiminin 10. sınıf öğrencilerinin okuma hızlarına ve anlama düzeylerine etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

Buzan, T. (2001). *Hızlı okuma*. İstanbul: Melisa Matbaacılık.

Coşkun, E. (2002). *Lise 2. sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızları ve okuduğunu anlama düzeyleri üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çakıcı, D. (2005). *Ön örgütleyicilerin okumaya yönelik tutum ve okuduğunu anlama üzerindeki etkileri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Dedebali, N. C. (2008). *Hızlı okuma tekniğinin sekizinci sınıf öğrencilerinin okuma hızlarına ve okuduğunu anlama düzeylerine etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

Demir, M. ve Demir, A. M. (2012). *Etkin öğrenme için hızlı okuma teknikleri*. İstanbul: Vizyoner Yayıncılık.

Dilligil, İ. R. (2004). *Yöntemleriyle hızlı okuma ve anlama teknikleri*. Ankara: Piramit Yayıncılık.

Dönmez, C. ve Yazıcı, K. (2006). Sosyal bilgilerde öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesinde metin yapısına bağlı olarak kullanılabilir strateji ve teknikler. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(16), 137-154.

Erdağı Toksun, S. (2015). *Türkçe öğretmenlerinin okuma stratejileri bilişsel farkındalık becerilerini kullanma düzeylerine ilişkin bir araştırma (Kars ili örneği)*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Güneş, F. (2009). *Hızlı okuma ve anlamı yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Grallet, F. (1986). *Developing reading skills: A practical guide to reading comprehension exercise*. London: Cambridge University Press.

Karaoğlu, Ö. (2011). *Çocuklar için anlayarak hızlı okuma*. İstanbul: Hayat Yayın Grubu.

Karatay, H. (2018). *Okuma eğitimi, kuram ve uygulama*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Karatay, H., Külah, E. ve Kaya, S. (2020). Okuma alışkanlığını geliştirme yöntem, teknik ve modelleri. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 8(1), 89-107.
- Kayalan, M. (2003). *Etkili ve hızlı okuma sanatı*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Kıroğlu, M. K. (2002). *Anlamlı gruplandırma stratejisinin okuduğunu anlamaya etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kurudayıoğlu, M. (2011). Zihinsel ve fiziksel bir süreç olarak okuma. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(31), 15-29.
- Kutlu, Ö., Yıldırım, Ö., Bilican, S. ve Kumandaş, H. (2011). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlamada başarılı olup olmama durumlarının kestirilmesinde etkili olan değişkenlerin incelenmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 132-139.
- Küçük, K. (2012). *Anlayarak hızlı okuma ve öğrenme*. İstanbul: Aurum Yayınları.
- Özdemir, E. (2005). *Eleştirel okuma*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Sallabaş, M. E. (2008). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumları ve okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(16), 141-155.
- Sidekli, S. (2005). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin öğretici ve öyküleyici metinlere göre okuduğunu anlama becerilerinin sınanması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Soysal, T. (2015). *Hızlı okuma tekniklerinin beşinci sınıf öğrencilerinin okuma hızlarına ve okuduğunu anlama düzeylerine etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Şahan, M. (2011). *Hızlı okuma yöntem ve uygulama*. İstanbul: Derin Yayınları.
- TDK *Güncel Türkçe Sözlük*. (2021). www.sozluk.gov.tr adresinden 10.07.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Temizkan, M. (2008). Bilişsel okuma stratejilerinin Türkçe derslerinde bilgiye dayalı metinleri okuduğunu anlama üzerindeki etkisi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2) 129-148.
- Temizkan, M. (2009). İlköğretim öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeyleri ile yazılı anlatım beceri düzeylerinin karşılaştırılması. *Millî Eğitim Dergisi*, 183, 42-67.
- Türkkan, R. O. ve Türkkan, T. (2012). *Kendi kendine etkin hızlı okuma*. İstanbul: Pegasus Yayıncılık.
- Yılmaz, M. (2008). Türkçede okuduğunu anlama becerilerini geliştirme yolları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(5), 133.
- Yusuf, Q., Yusuf, Y. Q., Yusuf, B., & Nadia, A. (2007). Skimming and scanning techniques to assist EFL students in understanding English reading text. *Indonesian Research Journal Education*, 1(1), 45-46.